

FDI – symposium:

Oral helse i en aldrende befolkning

Forventet levealder øker og befolkningen eldes, noe som utgjør en global utfordring for helsevesenet. Symposiumet «Oral Health for an Aging Population» på FDI's møte i Genève belyste i korte glimt situasjonen i enkelte land.

  KRISTIN AKSNES

Hensikten var å øke kunnskapen om aldring og hvordan funksjonsnedsettelse kan forebygges.

Japan

Målet er en frisk eldre befolkning

– Vi har store forskjeller i forventet levealder og forventet *frisk* levealder i de forskjellige regionene, sa professor og direktør ved The Japan Academy for Health Behavioral Science, Kakuhiro Fukai, i sitt åpningsinnlegg.

– Å være frisk hele livet er noe alle mennesker, i alle samfunn, ønsker seg. Faktorene som bidrar til et friskt, langt liv er mange og sammensatte, og for å få dette til kreves det en interdisiplinær, kreativ og global tilnærming.

Forebygging er et nøkkelord her, og det er viktig å spre kunnskap om hvordan vi kan unngå oral funksjonsnedset-

telse. En stor del av funksjonsnedsettelsen hos eldre mennesker kan forebygges.

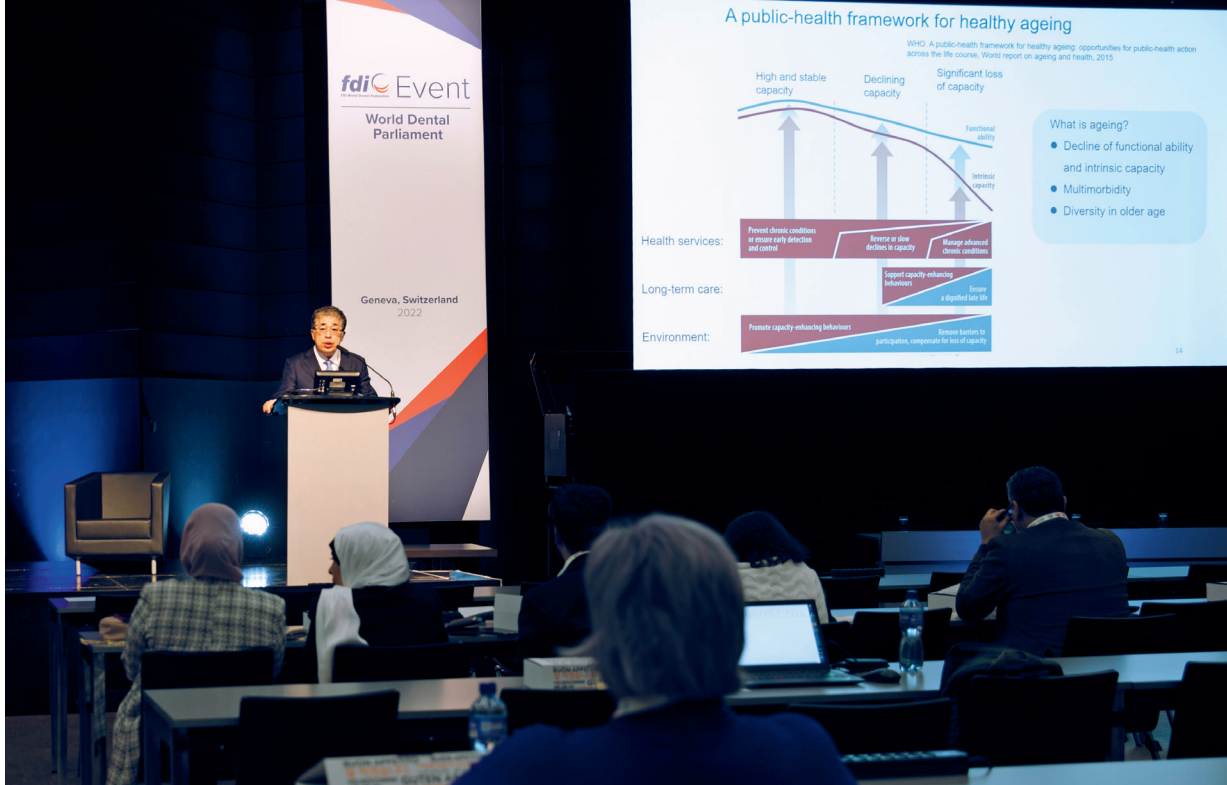
Du har selvsagt sykehjemsproblematikken og de langtidssyke, men munnhelse er viktig og er veldig ofte forsømt. Her kan og må mye gjøres, sa han.

– Oral helse spiller en viktig rolle i en frisk eldre befolkning, på samme måte som forebygging av andre ikke-smittsomme sykdommer.

– Vi må gjøre avstanden mellom forventet levealder og forventet *frisk* levealder mindre, sa Fukai.

8020-kampanjen

Den viktigste strategien for eldre personer i Japan var 8020-kampanjen som begynte i 1989. 8020-kampanjen ble lansert for å oppmuntre japanere til å beholde 20 eller flere egne tenner til de fyller 80 år. Hensikten var å beholde

Dr. Kakuhiro Fukai fra Japan holdt åpningsforedraget om oral helse i en aldrende befolkning.

tyggeevnen og derved tilgangen til god ernæring. Mellom kampanjen startet i 1989 og 2011 økte antall 80-åring som hadde 20 tenner eller mer fra 10 til 40 prosent. Japan har i dag verdens høyeste gjennomsnittlige levealder sammen med Sveits, og en god oral helse er antakeligvis et bidrag til dett.

Fukai konkluderte med at oral helse spiller en vesentlig rolle i et friskt og aldrende samfunn, ikke minst når det gjelder utbredelsen av ikke-smittsomme sykdommer og å forhindre skrøpeligheit i et menneskes livsløp.

USA

– USA har store sosiale og økonomiske forskjeller i samfunnet som helhet, og også i den orale helsen hos eldre mennesker, fortalte professor Elisa Ghezzi fra University of Michigan School of Dentistry.

I USA er så og si all helse privat finansiert og derfor avhengig av at du har råd til å betale. Den private helseforsikringen opphører når du slutter å arbeide, og det er nok derfor mange også slutter å gå til tannlegen. Det legges heller ikke stor vekt på forebygging eller helseopplysning utenfor den private sektoren.

– Vi trenger en helsestrategi fra myndighetenes side, sa Ghezzi. Myndighetene må gjøre mer for å opplyse både enkeltpersoner og helsepersonell om hvordan oral sykdom, og sykdom generelt, kan forebygges. For å oppnå dette, må alle eldre mennesker få tilgang til helsetjenester, og tannlegjetjenester må gjøres til en del av en mer omfattende helseforsikring, avsluttet hun.

Irland

– Vi har et demografisk skifte i Irland, i likhet med mange andre industrialiserte land. Befolkningen blir eldre, færre

Dentalstøp

Import

Kvalitet til lavpris

@ import@dentalstoep.no

☎ 55 59 81 70

🌐 dentalstoep-import.no

- ➔ Vi framstiller og trimmer alle modeller i Norge
- ➔ Ansvar for det tann-tekniske produktet ligger hos oss
- ➔ All kontakt foregår på norsk, med oss i Norge
- ➔ 5 års garanti på fast protetik, og 3 år på avtagbar
- ➔ Vi henter og sender arbeid daglig med Postnord, til hele landet. For å bestille opphenging, ring oss på 55 59 81 70, så ordner vi resten for dere

Vi tar også imot digitale avtrykk fra alle kjente system

barn blir født, og vi har en dramatisk økning i forventet levealder, sa professor Gerry McKenna fra Queen's University i Belfast.

– Folk er ikke lenger tannløse når de passerer 80 år. Manglende tyggeevne er forbundet med redusert næringsinntak, lite næring og redusert helse. Et godt kosthold spiller også en nøkkelrolle i sykdomsforebygging i fremskredne år.

Det store problemet for mange er hvem som skal betale regningen. Kariesforekomsten øker med økende alder, i tillegg kommer munntørrhet på grunn av medisinbruk og en økning i periodontal sykdom.

– Og så har du selvsagt problematikken rundt munnhygiene på pleiehjem. Manglende munnhygiene gjør at prosessen med tanntap kan gå raskt. En rapport om kvaliteten på engelske pleiehjem i 2019 viste at de fleste ikke hadde noen retningslinjer for munnstell hos syke- og pleiehjempasienter. De ansatte hadde ikke mottatt opplæring i daglig munnhelsestell, og nesten ingen hadde tilgang til akutthjelp. Men nå har engelske myndigheter utarbeidet en håndbok for pleiehjem som vi også gjør vårt beste til å spre kunnskapen om her i Irland, avsluttet han.

Dr. Yukia Sumi fra WHO snakket om betydningen av god eldrehelse.

Tidendes pris for beste kasuspresentasjon

Tidende ønsker å motta gode kasuspresentasjoner til tidsskriftet. Vi har derfor opprettet en pris som vi tar sikte på å dele ut hvert annet år, og neste gang ved NTFs landsmøte i 2024.

Prisen på 30 000 kroner tildeles forfatteren(e) av den kasuistikk som vurderes som den beste av de publiserte kasuspresentasjonene i

løpet av to årganger av Tidende. Tidende ønsker med dette å oppmuntre til en type fagskriving som er etterspurt blant leserne og som bidrar til å opprettholde norsk fagspråk. Vi er ute etter pasienttilfeller som er sett og dokumentert i praksis og som beskriver kliniske situasjoner som bidrar til erfaringsgrunnet i tannhelsetjenesten. Vi

er svært interessert i flere bidrag fra den utøvende tannhelsetjenesten i tillegg til kasus fra spesialistutdanningene. Ved bedømmelsen blir det lagt særlig vekt på: Innholdets relevans for Tidendes lesere, disposisjon, fremstillingsform og lesbarhet, diskusjon av prognose og eventuelle alternative løsninger samt illustrasjoner.